

Ympäristövaliokunnalle

Kuuleminen 17.11.2015

Asia: Hallituksen esitys (HE 114/2015 vp) eduskunnalle laiksi maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Kuntaliitto pitää muutosta, jonka mukaan maakuntakaavoja ei tarvitse enää saattaa ympäristöministeriön vahvistettavaksi, merkittävänä ja onnistuneena. Muutos korostaa maakunnan liittojen itsehallinnollista roolia maankäytön suunnittelussa.

Muutos selkiyttää ympäristöministeriön roolia kaavoituksen ohjaamisessa, parantaa viranomaisyhteistyötä ja luo edellytyksiä laadukkaalle kaavoitukselle. Ympäristöministeriön kaksoisrooli sekä ohjaavana että vahvistavana viranomaisena on ollut ongelmallinen ja viranomaisyhteistyötä haittaava.

Muutos mahdollistaa myös muiden kuin ympäristöministeriön intressien nykyistä varhaisemman esiinnousun kaavaprosessissa. Kaavan laadinnassa merkittävimmät ratkaisut tehdään valmisteluvaiheessa. Kun eri viranomaisten kannat nousevat esiin selkeästi ja riittävän varhaisessa vaiheessa, ne vaikuttavat nykyistä paremmin tehtäviin valintoihin.

Kuntien tonttituotannon sujuvuuteen vaikuttaa kaikkien kaavatasojen ajanmukaisuus. Maakuntakaavan vahvistamisen menettelystä luopuminen nopeuttaa maakuntakaavoitusta ja parantaa kaavahierarkian toimivuutta. Suomalainen kolmitasoinen kaavajärjestelmä on eurooppalaisittain raskas. On tärkeää, että siitä karsitaan kaikki se, mikä on lisännyt hallinnollista taakkaa parantamatta kaavoituksen laatua.

Myös kuntien yhteisen yleiskaavan kohdalla muutos nopeuttaa kaavaprosessia. Konkreettiset positiiviset vaikutukset jäävät kuitenkin maakuntakaavoitusta vähäisemmiksi, koska yhteisiä yleiskaavoja laaditaan erittäin vähän. Tämä johtuu erityisesti siitä, että yhteisen yleiskaavan rooli kaavahierarkiassa on nykyisin epäselvä eikä siitä ole saatu ohjausvälineenä sellaista hyötyä kuin odotettiin. Esitetty vahvistamisesta luopuminen on oikea ratkaisu, mutta yhteinen yleiskaava edellyttää toimiakseen jatkossa myös laajemmin sitä koskevan lainsäädännön kehittämistä.

Ritva Laine
johtaja, alueet ja yhdyskunnat
Suomen Kuntaliitto